

MANEL GARCIA GRAU

A NATEMA

Bromera Poesia

I

De la dissidència

Combatteremo sempre,
perché cerchiamo il sonno
della morte affiancatti,
e abbiamo voce roca
fronte bassa e selvaggia
e un identico cielo.
Fummo fatti per questo.

Cesare PAVESE

DONS DE L'HERETGIA

Com un estigma, àvid i persistent, tatuat entre els estralls dels versos,
com un disseny declarat sota sospita pels llavis rancis de qualsevol hipòcrita,
com la neu més neta i més recent flassant els camps de la memòria,
com un jardí conreat amb l'humus de la llum i de la mort,
com una platja on ha arribat la darrera ampolla del naufrag,
com un enigma mai no resolt, com un laberint pervers
llaurat pels Minotaures més cínics i més pusil·lànimes d'aquesta fi de segle,
com els dissenys invocats contra els Creonts més fatuos i llefosos,
com el vol del falcó ferint la tarda amb un sospir de farigola,
com el pou més llardós i més profund i més secret,
com l'argila més refractària i més dúctil damunt de les teules del món,
com la veu de totes les Antigones nafrades sota qualsevol injustícia,
com la batalla més cruel i més indecent i més indigna,
com les mans dreçades envers la mirada dels mots més prohibits,
com un anatema proclamat contra els cànons més esnobs i llepaïres,
com un llampec caigut entre els boscos més frondosos i misteriosos,
com l'eco dels fulls cremats pels rostres ben colpidors de la Parca,
com la terra més fètil i fràgil esquilmada pel mercuri més etern.

Com l'alè pronunciat enmig dels dominis massa extensos del dolor.
Com un mot buscant l'home enmig dels sargassos de la rauxa i la saviesa.

Com una heretgia proscrieta entre les frondes més amatents de l'ànima.

SOTA MANAMENT

No mataràs el nom del goig i l'heretgia en va,
ans l'engendraràs amb el desig emboscat sota les runes.

No diràs el nom dels estralls i les frondes sota cap coacció,
ans el caminaràs entre els amples camps sembrats per la pluja.

No donaràs cap fals testimoni sense presumpció de culpabilitat,
ans el faràs teu entre les nafres i els llampecs del viure.

No esperaràs cap estigma sense el segell dels Sacerdots,
ans el viuràs mentre els botxins proclamen el Cèsar amb la seua pròpia
[daga.

No sacrificaràs mai cap nom en nom de cap mercenari,
ans el faràs honest i herètic sota les llambordes del món.

No vendràs el mot per cap bossa amb trenta monedes,
ans el diràs quan la pell del temps faça propi el mateix preu de la mirada.

No sotmetràs mai més el mot sota l'espasa de cap lictor
ni sota cap cabró hipòcrita que et vulga comprar la gola amb l'encís del llautó,
ans el faràs encès i conjurat i profund i humà
entre els fogars irreductibles del sobreviure.

SOBRE LA CEGUESA

Ah, la ceguesa de l'esperit.

José SARAMAGO

Sols tenim un únic i irrevocable dret:
preservar la llum dels propis ulls,
enarborar el llampec dels mots,
escriure l'alè de la desposseïció,
alçar el gresol dels llavis encara no silenciats,
combatre, amb les mans brutes si cal, l'oli greixós i pudent dels dies.

Sols tenim un deure irrenunciable i generós:
ser foc fugisser o ombra intensa del propi foc i la pròpia ombra,
percutir el corn de caça per llançar-nos a l'encontre de la batalla,
desembainar la tendresa per ferir les veus de la clepsidra,
fixar els fanals a la barca per no defallir enmig dels sargassos del viure.

Car com el raig escrutat entre les aigües més denses i amargues
és el vers:

foc i viarany de l'ànima més insondable i encesa,
terror i goig del desig més viu i insubornable,
oasi i tempesta del desert més esquerp i mil·lenari,
dissidència i temperança del do més herètic, més profund i indomable,
baluard i norais on l'esperit troba la fulgència

i veu.

VELLA HISTÒRIA A L'HOTEL SOCIETY

Vaig sense tindre en realitat ni alegria, ni amor, ni llum,
entre les nues engrunes del món.

Ray BRADBURY

A l'hotel Society —carrer del Vell Món, número seixanta-nou— tres
[b a g a s s e s
s'arrecceren sota l'escalfor d'un llum vermell i d'una trista espera:
són la puta Dissidència, la puta Revolució i la meuca Oplència.

La primera, jove i atractiva, gairebé no té treball: és altiva i esquiva,
exigent en la tria de l'home o de la dona i altament coneixedora
de l'art i la tècnica del seu ofici. Un dia la visità el Senyor del Sant Poder,
mascle xulo del barri de la Violència, i li proposà certs negocis.
En negar-s'hi, la Policia de la Realitat la detingué: passà molts dies a la
[presó
i rebé tortures de mans del Botxí de la Justícia.

La segona, vella i desendreçada, es mira a l'espill entre la deixadesa
d'unes parets esquerdades i repintades. Els seus pocs clients
saben que ve del poble, és poc educada i la creuen mig boja:
sempre que pot surt de la cambra per anar-se'n a contemplar les estreles.

La tercera, enjoiada i creguda, és la més sol·licitada: bufona i refinada,
els clients diuen que saben que anà a un col·legi privat,
va viure molts anys a la Ciutat dels Rics Prodigis
i té allò que els homes en diuen tindre classe,
però el seu embruix desapareix quan el client engominat se n'adona
dels pots de maquillatge que porta a la cara, dels pits de silicona, del
[lífting
i de la perruca rossa, casposa i bruta, que es posa cada nit per sortir a escena.

A vegades les visiten la meuca Esperança i la puta Resistència i es conten antigues històries de quan els homes eren més mascles, més atents i més interessants. «Ara —diuen— sols volen follar com ho fan a la televisió i et conten maldecaps rutinaris i avorrits, ah, aquells temps en què els homes et feien sentir com una reina ja no tornaran...».

En aquell hotel de mala mort les tres bagasses recorden vells temps i esperen, des de fa molts anys, que algú se les emporti fora d'aquella ciutat emmirallada i hipòcrita: saben que, en algun altre lloc, la puta Utopia i la puta Llibertat els van parlar d'un bordell

—carrer de la Benaurança, xamfrà amb la via d'Ítaca—
on els homes les tractaven amb dignitat i senzillesa
sota l'escalfor d'una llum diferent, blava i fulgent, regentat per la senyora

[Poesia
i estimat entre les roses i els focs d'una vida creativa i profunda.

Si algun dia visiteu el Society

—recordeu: pany de la Veritat, cruïlla Existència amb Ideal,
entre l'avinguda del Somni i la travessera de la Persistència—
encara les trobareu. I no oblideu tractar-les bé:
pagueu-los sempre al comptat i deixeu
que us omplin de desig i d'atzurs les vostres mans receloses.

DO DE LA CONTEMPLACIÓ

Ens importa molt
saber si la vida té algun sentit,
si els mots que pronunciem contra els Cèsars
—o el desig o el combat que ens callem entre la indolència—
podran ser compresos, alguna vegada,
per qualsevol cínic sense esma, ni tendresa, ni escrúpols.
Avui encara no ha vingut ningú
entre les frondes que culminen el migdia:
les filles encara són a l'escola
i durant dues hores maldo per endreçar
el lúcid camp de batalla entre unes ombres del poema
que cada vegada vull més herètiques i més receloses
i més respirades.

Vinclat a la finestra llegeixo

«Resistència contra l'estat»

mig esgrafiats entre cartells electorals mig esgarrats
mentre, davant de la paret,
un grup de persones s'agullonen
parlant de futbol o de les pudents bosses de brossa
del solar abandonat del davant.

El miratge no es produeix:

la televisió sols vomita dosis de mediocritat i de badoqueria
mentre —*gloria in excelsis Deo*— una generació d'stripteasers
i de diners fàcils enlluernen els ulls i la consciència
d'aquesta Europa emmirallada i hipòcrita i neoliberal i estulta
mentre algú, en algun racó humil i amb el rostre mig cremat pel sol,
encara s'entesta per contestar-li
quatre coses a la vida.

Ara sé que és cert: la franja entre el cel i la terra
és alhora ben dúctil i mutable
i no gosem endevinar on jauen
els camps feréstecs i esberlats del plaer,
els centaures salvífics de belles nits d'infantesa
plenes de contes i fams i terrossos i lluernes,
les crostes que ara, amb els ulls oberts
i l'ànima arbrada per la més sublim suspicàcia,
ens eviten veure la llum
més enllà de la llum.

I encara no ha vingut ningú
entre els topants indòcils i gangrenats del full
des d'on tracto d'arrecerar les mínimes coses
que encara em mantenen dempeus,
aquelles empremtes que, vives i habitades,
m'expressen el món i els rostres
mig còmpresos entre l'amarg i fulgent norais de la mirada.

EX-LIBRIS

Un llibre és una destral
una causa oberta un fuet d'espígol
una foguera un anatema un rastell una rauxa
un ullal de finestres capgirant l'ordre establert pels clínics
aquell cop de ràbia o de consciència
amb què algú que vol un poc més digna la vida
sanglota damunt la taula en posar-s'hi cada dia o cada nit
a escoltar o a proclamar la fulgència del sol o de la mort.

Un llibre és un infern
un rostre d'home un rastre dels sentits
un paradís perdut una rosa dels vents
un llampec al bell mig de la tempesta del cors i dels ultratges
un escandall de coralls i carboncles ben estranys o nemorosos
un farcell d'estralls o de diamants o d'heretgies
enmig de la més profunda i irreductible de les devastacions.

Un llibre és un raig
un doll de cadenes i cendres un estigma una gangrena
un senyal de foc esculpit entre la carn i el terror dels mots
aquell glop de verí o de mixtura que algú,
indòmit o ingenu, es pren durant hores receloses
per fer de la paraula el ceptre més sagrat damunt de la terra.

DO DE LA FABULACIÓ

Diuen velles històries
que en una vall va esclatar, sense avisar, la Primavera.
Contents i complaguts, els vilatans
es van llevar el fred ben cru d'aquell llarg hivern
i van córrer, embogits d'alegria, a arreplegar les collites i els fruits.
Mentre corrien tots cap als camps fèrtils mig regats per la pluja
un grup d'homes grassos amb gossos, policia,
maletes farcides de diners, posat d'ulleres new age i pèl engominat
van arribar al poble i, després de convèncer les autoritats
amb prebendes i *stockoptions*,
van expropiar les cases per ordre governativa i sota pena de presó
per fer un parc temàtic *a la carte* i una urbanització de luxe,
amb autopistes, *fat fouts*, grans superfícies i casinos
que, segons ells, portarien la prosperitat i el futur al llogaret.
Quan els vilatans van tornar, decebut
perquè allò que creien una nova promesa de la Mare
no havia estat sinó set dies d'un sol prematur i prou,
s'adonaren, estupefactes, que ja no tenien poble:
els homes greixosos de llengua estranya i posat altiu
havien esquilmat tots els solcs i tapat tots els pous
i sols havien deixat unes cases com a museu folklòric i típic
per als nous turistes *sex appeal* amb posat romàntic.

I conten també les velles històries
que aquells homes i dones cremaren els masos i les collites del terme
i fundaren un regne ocult i esponerós uns quants metres sota terra.
Des de llavors ningú no ha sabut res més d'ells:

hom diu que quan es passa a poc a poc i en silenci per l'autopista
o bufa el vent del nord remoyent la pols dels segles
s'escolten unes veus felices i fulgents entre les llambordes.

Diuen que ja mai més ningú no els comprarà cap altra Primavera.